

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **V. S.,** zastoupená Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2014, č. j. 2 Az 15/2011 - 118,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2014, č. j. 2 Az 15/2011 - 118, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-11/LE-18-PA03-2010, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku **18 150 Kč** do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Marka Čechovského, advokáta.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Žalobkyně podala dne 15. 1. 2010 žádost o udělení mezinárodní ochrany dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v tehdejším znění (dále jen „zákon o azylu“), ve které uvedla, že její manžel byl na Ukrajině uvězněn a mučen, aby se přiznal k něčemu, co neprovedl. Důvodem podání žádosti byla podle žalobkyně obava, že ji a jejího manžela mohou na

Ukrajině zabít policisté ve městě Čerkasy, zejména lidé, kteří mučili jejího manžela. Tito lidé jí vyhrožovali, pronásledovali ji, hlídali její dům a snažili se ji dvakrát unést.

Při pohovoru dne 27. 1. 2010 žalobkyně dále upřesnila, že její problémy na Ukrajině začaly dne 23. 1. 2008 v souvislosti se zadržením jejího manžela, kterého mučením nutili k tomu, aby se přiznal k trestným činům, které nespáchal, a proto se obracela na prokuraturu z důvodu prošetření případu jejího muže. Přestože si stěžovala na postup policistů, nadále jí vyhrožovali jak telefonicky, tak i prostřednictvím třetích osob. Uvedla, že když byla u vyšetřovatele na výslechu, pokusili se ji odvést do 4. patra, kde pracovali policisté, kteří vyslýchali a mučili jejího manžela. Jelikož s nimi do 4. patra nechtěla, bránila se a křičela, následně vyšel ze své kanceláře vyšetřovatel, který viděl, že ji nějaký muž drží, a řekl jim, aby počkali, že s ní bude pracovat on. K druhému pokusu o její únos došlo u jejího domu v době, kdy z Kyjeva na základě její stížnosti přijela skupina asi 15 vyšetřovatelů, kteří prošetřovali jednání policistů ve věci jejího manžela. Po přešetření učinili závěr, že její manžel nemá nic společného s obviněním, kterému čelí, a že policie nemá žádné důkazy kromě jeho přiznání, které jej donutili podepsat. Zároveň ve své zprávě poukázali na to, v čem policisté v řízení pochybili, a věc vrátili k novému řízení. Policisté však nadále trvali na svém, a proto žalobkyni a jejímu manželovi jejich advokát radil, aby odjeli. Žalobkyně byla přesvědčena, že pokud by na Ukrajině zůstali, tak by byli zavražděni. Uvedla, že před lednem 2008 neměla nikdy žádné problémy, její manžel měl však konflikt s člověkem, u kterého se později ukázalo, že se jedná o policistu z dopravního inspektorátu. Zprvu se jednalo o verbální konflikt, který manžel žalobkyně ukončil tím, že daného muže fyzicky napadl. Za útok pěstí požadoval tento muž na manželovi 700 USD, které mu manžel zaplatil, a zároveň byl za fyzickou újmu zadržen na dva dny. Po nějaké době se tento muž ozval jejímu manželovi znovu a požadoval 20 000 USD, což manžel odmítl, obrátil se na útvar pro odhalování organizovaného zločinu a oznámil vydírání. Následující den bylo jejímu manželovi sděleno, že peníze již není třeba platit. Poté však byl manžel předvolán k soudu a odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody na 1 rok za způsobení středně těžké tělesné újmy. Žalobkyně se domnívala, že všechno zinscenoval daný příslušník dopravního inspektorátu se svými kolegy, protože jim manžel nedal peníze a stěžoval si. Žalobkyně uvedla, že policisté jejímu manželovi řekli, že za to, že se obrátil na útvar pro odhalování organizovaného zločinu, bude mít problémy. K tomuto incidentu došlo v srpnu 2007 a manžel žalobkyně byl odsouzen na podzim téhož roku. Dne 23. 1. 2008 byl manžel žalobkyně pozván na policii, aby mu byly sejmuty otisky prstů. Během odebírání otisků mu však nějaký policista do bundy podstrčil drogu. Když pak manžel od policie odjížděl, po několika metrech jej zastavili policisté a drogu u něho našli. Následně byl manžel odvlečen policisty a mučením donucen k podepsání doznání. Až dne 25. 1. 2008 jej zaregistrovali, a pak byla provedena domovní prohlídka, při níž byla nalezena zbraň, kterou tam dle žalobkyně policisté před tím podstrčili. Ve věci probíhalo trestní řízení, a přestože byl manžel žalobkyně zproštěn obvinění z vraždy a pokusu o vraždu, byl v lednu 2009 odsouzen k trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a dvou měsíců pro neoprávněné držení zbraně a narkotik. Žalobkyně v průběhu pohovoru dále poukazovala na to, že si na postup policie stěžovala na Ministerstvu vnitra Ukrajiny, u generálního prokurátora v Kyjevě, u předsedy vlády a obrátila se též na organizace na ochranu lidských práv, psala do novin a předsedům poslaneckých výborů parlamentu. Zástupce jejího manžela podal odvolání k Nejvyššímu soudu, který však ve věci dosud nerozhodl. Z výkonu trestu byl její manžel propuštěn dne

25. 3. 2009 z důvodu jeho vykonání. Dne 1. 6. 2009 pak uzavřeli církevní sňatek. Na Ukrajinu se žalobkyně nemůže vrátit, protože vláda vědomě nechce šetřit případy mučení a jeho viníky potrestat, a bojí se proto o svůj život. Na závěr daného pohovoru žalobkyně uvedla, že by chtěla doplnit okolnosti k druhému pokusu o její únos. Upřesnila, že k němu došlo dne 5. 10. 2008, a hned další den podala stížnost na prokuraturu. Stalo se to před jejím domem, když z auta vystoupil muž a ptal se jí na nějakou ulici. Když mu chtěla ukázat cestu, chytil ji za ramena a táhl ji do auta. Žalobkyně se zapřela nohama a křičela. Následně muže nakopla, on sevření povolil a ona utekla.

V doplňujícím pohovoru ze dne 22. 3. 2011, který dále pokračoval dne 1. 4. 2011, žalobkyně uvedla, že i když na Ukrajině působí nevládní organizace, jejich možnosti jsou poměrně mizivé a nemohou lidem pomoci v případech, kdy dochází k násilí jako v případě jejího manžela. Vysvětlila, že medializací případu manžela se snažila o jeho ospravedlnění před lživými obviněními. Také si stěžovala na jednání policistů, kdy byla předvolána k výslechu na útvar pro odhalování organizovaného zločinu a jeden z policistů se ji snažil dotáhnout do 4. patra budovy, aby si nestěžovala na průběh domovní prohlídky, při které k nim policisté přišli do bytu beze svědků a podstrčili pistoli. Také si stěžovala ještě na jeden pokus o únos, ke kterému došlo u domu, kde bydlí. Na veškeré tyto stížnosti žalobkyně dostala pouze formální odpověď, že nebylo nic zjištěno a že skutečnosti, které ve stížnostech uváděla, se nepotvrdily. Pokoušela se proto medializovat jejich případ. Obrátila se též na různé organizace zabývající se ochranou lidských práv a na ombudsmana Ukrajiny. I přes její stížnosti však nebyli iniciátoři trestního stíhání jejího manžela nikterak potrestáni a někteří z nich byli naopak povýšeni. I po jejich odjezdu z vlasti chodí k rodičům žalobkyně pravidelně okrskář, který se vyptává na to, kde se společně s manželem nachází. Žalobkyně a její manžel chtěli, aby byli potrestáni ti lidé, kteří bili a mučili jejího manžela, a kteří mu podstrčili drogy a zbraň. Na radu advokáta, který je upozorňoval na délku řízení a skutečnost, že by její manžel musel zůstat ve vězení a nebylo by jasné, co by se mohlo stát se žalobkyní vzhledem k výhrůžkám a pokusům o únos, kterým čelila, přistoupil její manžel na dohodu, kdy souhlasil s obviněním z nezákonného přechovávání zbraně a držení drog. Za tuto trestnou činnost byl pak odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na jeden rok a dva měsíce. Žalobkyně byla přesvědčena, že ani nové ukrajinské orgány nemají jakoukoli snahu potrestat nezákonnosti bývalého ukrajinského vedení. Navíc policisté, kteří se uvedených nezákonností dopouštěli, nebyli potrestáni a někteří z nich byli povýšeni. Dále žalobkyně dodala, že je i v současné době vyvíjen obrovský tlak na jejich advokáta, kterému zbili syna a zapálili auto. Od svých rodičů se žalobkyně dále dozvěděla, že v srpnu 2010 byl policií zadržen její bratr a obviněn z toho, že měl strhnout nějaké paní zlatý řetízek. Po předvedení na policii se však policisté nezajímali o toto údajné jednání, ale kladli jejímu bratrovi otázky týkající se žalobkyně a jejího manžela. Dále žalobkyně poukázala na svůj špatný psychický stav a žádala o udělení azylu z humanitárních důvodů.

V průběhu řízení žalobkyně na podporu svých tvrzení předložila žalovanému velké množství písemností v ukrajinském jazyce. Jednalo se zejména o stížnosti adresované ukrajinským orgánům a rozhodnutí či sdělení o vyřízení těchto stížností. Dále žalobkyně předložila lékařskou zprávu a znalecký posudek o následcích zranění svého manžela, jež utrpěl v době vyšetřování, z nichž mj. vyplývá, že měl na těle podlitinu a stopy pigmentace, které mohly vzniknout v důsledku elektrických šoků. Doložila též kopii

článků z lokálních novin a z internetového serveru, jež se zabývaly přímo jeho případem anebo popisovaly kriminální činnost pracovníků ukrajinské policie v oblasti, kde žili. Dále předložila lékařskou zprávu ze dne 21. 6. 2010, dle které u ní byly shledány symptomy chronické posttraumatické poruchy, která se pravděpodobně podílí i na rozvoji somatické poruchy (celiakie), celkově se žalobkyně necítí dobře fyzicky ani psychicky, zvrací, má teploty a je nervózní. Zároveň dodala zprávu z psychologického poradenství ze dne 29. 3. 2011, dle které dochází každý týden k psychologovi, aby se vyrovnal její psychický stav, neboť kvůli psychické neuróze se u ní rozvinula psychosomatická nemoc.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-11/LE-18-PA03-2010, žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neudělil. Žalovaný konstatoval, že jediným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha legalizovat si pobyt v České republice a vyhnout se návratu na Ukrajinu, kde se žalobkyně obává dalšího možného jednání osob, které by chtěla s manželem pohnat k odpovědnosti za neoprávněné obvinění manžela ze závažných trestných činů a jeho uvěznění. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla skutečnosti, které by svědčily o tom, že vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, nebyla členkou politické strany ani se žádným podobným způsobem neangažovala. Její obavy z postupu ukrajinských orgánů vůči jejímu manželovi proto nelze považovat za azylově relevantní důvod podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně neuvedla ani skutečnosti nasvědčující tomu, že byla pronásledována z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či politického přesvědčení podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný ve vztahu k trestnímu stíhání manžela žalobkyně připustil, že jednání konkrétních policistů překročilo rámec zákonnosti. Nejednali však z azylově relevantních důvodů, nýbrž ve snaze pomstít se za napadení kolegy či „*vyřešit*“ trestní kauzy, jejichž vyšetřením byli pověřeni. Žalovaný poukázal zároveň na to, že trestní stíhání pro údajnou vraždu a pokusy o vraždu bylo zastaveno. Pokud jde o nelegální držení drog a střelné zbraně, manžel žalobkyně zcela dobrovolně řešil toto obvinění dohodou s odpovědnými orgány a souhlasil s odsouzením k odnětí svobody na dobu, kterou strávil ve vyšetřovací vazbě. Podle žalovaného mu tedy byla ukrajinskými orgány poskytnuta ochrana jeho základních práv, nebyla proto splněna podmínka, že by závažné porušování jeho práv tolerovaly či mu napomáhaly. Žalobkyně přitom dle žalovaného ani nebyla takovému jednání vystavena a jako důvod svých obav uváděla důsledky domáhání se odpovědnosti konkrétních osob za manželovo stíhání.

Žalovaný dále konstatoval, že je právem každého občana obracet se se stížnostmi na vnitrostátní či mezinárodní orgány ve snaze dosáhnout zadostiučinění za spáchaná příkoří, to však není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Je proto pouze na žalobkyni a jejím manželovi, zda budou řešit odsouzení pro trestné činy, k nimž se manžel doznal. Žalovaný rovněž dodal, že již dosáhli očištění manželovy osoby od lživých obvinění, a nelze říci, že by se příslušné orgány a instituce jeho případem dostatečně nezabývaly, přestože žalobkyně se svým manželem stále projevují svoji nespokojenost s některými jejich závěry. Ukrajinské orgány tak již dle žalovaného poskytly manželu žalobkyně ochranu i určité zadostiučinění. Manželé naopak neprokázali, že by skutečnost, že usilují o zadostiučinění a potrestání viníků, mohlo v případě jejich návratu do vlasti přivodit další pronásledování ze strany státních orgánů. Žalovaný tedy na základě

uvedeného dospěl k závěru, že z hlediska zákona o azylu žalobkyni v případě návratu do vlasti porušení jejích práv nehrozí.

Pokud jde o humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, konstatoval žalovaný, že posoudil v této souvislosti sociální, ekonomickou a rodinnou situaci žalobkyně a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu, ke kterému také přiložila výše citované zprávy. Následně žalovaný shledal, že osobní ani zdravotní situaci žalobkyně nelze na základě zmíněných skutečností označit za natolik mimořádnou a hodnou zvláštního zřetele pro udělení mimořádných opatření ve vztahu k její ochraně. Na základě údajů sdělených žalobkyní v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany tak nezjistil správní orgán důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Ve vztahu k možnému naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný uvedl, že vycházel ze zpráv Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2008 ze dne 25. 2. 2009, Výroční zprávy organizace Human Rights Watch 2011 z ledna 2011 a z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 13. 5. 2009, ze dne 29. 7. 2009 a ze dne 19. 1. 2010, jakož i z aktuálních informací o situaci na Ukrajině z databáze ČTK. Dospěl k závěru, že žalobkyni nehrozí vážná újma z důvodů podle § 14a odst. 2 písm. a), c) ani d) zákona o azylu. Pokud jde o důvod podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, nelze se podle žalovaného domnívat, že by v případě návratu mohla být žalobkyně podrobena mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Při posuzování této otázky vycházel žalovaný především z výpovědí žalobkyně, ve kterých se zmínila o svých potížích před odchodem z vlasti s lidmi, jejichž potrestání chtěli s manželem na Ukrajině dosáhnout. Trestní řízení v manželově věci byla ukončena, policisté potrestáni a obvinění stažena. I když žalobkyně s manželem nejsou zcela spokojeni s konečným řešením vzniklé situace, lze konstatovat, že jistého zadostiučinění se jim již dostalo. Manželově kauze věnovala pozornost i média a dle žalovaného nelze tvrdit, že by soudy postupovaly v jeho neprospěch. Smírné řešení ve věci jeho věznění bylo dáno dohodou mezi ním a odpovědnými orgány, nelze tedy ani očekávat, že by v této věci bylo reálně možno očekávat jeho revizi.

Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Městského soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 18. 12. 2013, č. j. 2 Az 15/2011 - 76, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud při svém rozhodování ve věci žalobkyně vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012 – 68, publikovaného pod č. 2918/2013 Sb. NSS, který byl vydán ve věci jejího manžela. Tímto rozsudkem kasačního soudu byl zrušen nejen rozsudek městského soudu ze dne 26. 4. 2012, č. j. 4 Az 17/2011 – 54, o zamítnutí žaloby manžela žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-10/LE-18-PA03-2010, o neudělení mezinárodní ochrany manželu žalobkyně podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, ale i toto rozhodnutí žalovaného a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud při svém rozhodování především vyšel z toho, že Nejvyšší správní soud v uvedeném zrušujícím rozsudku ve věci manžela žalobkyně dospěl k závěru, že jsou sice z celkového hlediska nedůvodné námitky manžela žalobkyně ohledně uplatnění § 12

zákona o azylu a jím tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ale současně jsou důvodné námitky manžela žalobkyně, které se týkají nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného správního rozhodnutí v části o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Městský soud proto shledal, že vzhledem k tomu, že žalobkyně ve svých důvodech pro udělení mezinárodní ochrany odkazuje na důvody mezinárodní ochrany, které již ve své žádosti uvedl její manžel, žalovaný nikterak nepochybil, jestliže neudělil žalobkyni azyl podle § 12, § 13 ani § 14 zákona o azylu. Pochybení se však žalovaný dopustil při rozhodování o doplňkové ochraně podle § 14a a § 14b zákona o azylu ve vztahu k žalobkyni, neboť je-li nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí žalovaného v části týkající se neudělení doplňkové ochrany manželovi žalobkyně, je nepřezkoumatelné ve stejné části z těchto důvodů i rozhodnutí ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-11/LE-18-PA03-2010, které se týká přímo žalobkyně.

Z uvedených důvodů tedy městský soud žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud žalovaného současně zavázal, aby se v dalším řízení nejprve zabýval zákonnými podmínkami pro udělení doplňkové ochrany manželu žalobkyně ve smyslu § 14a zákona o azylu tak, jak byly obecně vytýčeny v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012 – 68, a v případě udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu manželovi žalobkyně, zvážil, zda žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalovaný kasační stížnost, v níž předně namítal, že závazný názor městského soudu je v rozporu se zákonem, neboť v případě manžela žalobkyně již bylo rozhodnutí vydáno. Žalovaný dále zpochybňoval postup městského soudu v tom, že ve výroku rozsudku zrušil rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu, ačkoliv z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že vady pro zrušení shledal pouze v části týkající se doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud o této kasační stížnosti rozhodl rozsudkem ze dne 7. 3. 2014, č. j. 7 Azs 16/2014 - 27, jímž rozsudek městského soudu ze dne 18. 12. 2013, č. j. 2 Az 15/2011 – 76, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedeného rozsudku Nejvyšší správní soud především poukázal na skutečnost, že azylový příběh každého žadatele je jedinečný a musí být posouzen v rámci skutečností jím uvedených během správního řízení. Nelze proto odkázat pouze na azylový příběh manžela žalobkyně a prostřednictvím tohoto azylového příběhu posoudit žádost žalobkyně. Nejvyšší správní soud tedy shledal, že tím, že městský soud neprovedl posouzení vlastního azylového příběhu žalobkyně, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Dalším důvodem, pro který zdejší soud předmětný rozsudek zrušil, bylo to, že městský soud zrušil v daném případě napadené rozhodnutí v celém rozsahu, ačkoliv z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že důvody pro zrušení rozhodnutí se týkaly pouze části o neudělení doplňkové ochrany.

Městský soud následně opětovně rozhodl ve věci žalobkyně rozsudkem ze dne 17. 12. 2014, č. j. 2 Az 15/2011 - 118, jímž žalobu žalobkyně zamítl. V odůvodnění rozsudku městský soud konstatoval, že pro zásadní rozpory posoudil tvrzení žalobkyně

jako nevěrohodná. Městský soud shledal rozpory zejména ohledně okolností týkajících se jednotlivých pokusů o únos žalobkyně a dále ohledně jednání policie ve vztahu k jejímu manželovi dne 23. 1. 2008.

Pokud se týká nepřiznání azylu dle § 12 zákona o azylu, žalobkyně dle městského soudu neuvedla, že by nějakým způsobem byla politicky aktivní, neboť veškerá její aktivita, a to jak podávání stížností na jednotlivé státní orgány, tak obracení se na občanské organizace, byla motivována pouze snahou o ochranu manžela a ze stejného důvodu též žalobkyně medializovala jak v místních, tak i v celostátních periodicích jeho případ. Nejednalo se tedy o obecné uplatňování politických práv a svobod, ale pouze o snahu žalobkyně ochránit manžela před jednáním policie. Z toho důvodu podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu na žalobkyni nedopadají. Stejně tak na žalobkyni nedopadají důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobkyně nikdy neuplatňovala odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k určité sociální skupině. Pokud se pak týká odůvodněného strachu z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů, je nutno poukázat na skutečnost, že v daném případě nešlo u žalobkyně o zastávání určitých politických názorů, ale pouze o ochranu jejího manžela před jednáním policie, takovou situaci však pod podmínky podle § 12 písm. b) zákona o azylu nelze podřadit.

Ve vztahu k námitce směřující proti neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, městský soud uvedl, že žalovaný vzal v úvahu jak věk žalobkyně, tak její zdravotní stav, kdy vycházel z lékařských zpráv, které žalobkyně během správního řízení předložila. Městský soud v tomto ohledu připomněl, že žalobkyně při jednání dne 15. 1. 2010 prohlásila, že její zdravotní stav je dobrý a následně dne 21. 6. 2010 předložila lékařskou zprávu z psychiatrického vyšetření ze dne 14. 6. 2010, ze které vyplývá, že při psychiatrickém vyšetření byl u žalobkyně shledán symptom chronické posttraumatické poruchy, který se podílel na rozvoji somatické choroby (celiakie). Toto psychiatrické vyšetření však nezaložilo psychiatrické léčení žalobkyně, byla jí pouze doporučena podpůrná psychoterapie. Pokud se pak týká somatické choroby, žalobkyně nepředložila žádný lékařský nález odborného lékaře (internisty či endokrinologa), který by stanovil rozsah somatické choroby a z toho vyplývající i příslušná léčení. Žalobkyně pouze předložila potvrzení od Arcidiecézní charity Praha, psycholožky působící v poradně Magdala Mgr. V. M. o tom, že žalobkyně k ní dochází k psychologickému poradenství od 31. 8. 2010 pro vyhledání psychologické pomoci ohledně psychických problémů navazujících na události před jejím odchodem z Ukrajiny. Jiný druh léčení než psychologické poradenství pro zvládnutí následků traumatu s nácvikem relaxace žalobkyně nepodstupuje. Městský soud tedy shledal, že se v případě žalobkyně nejedná o tak závažné zdravotní postižení, které by si vyžádalo speciální, v její vlasti nedostupnou, léčbu. Žalovaný tedy dle městského soudu nikterak nepochybil, pokud žalobkyni humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu neudělil.

Pokud jde o žalobní námitku směřující proti neudělení doplňkové ochrany, městský soud zopakoval, že z důvodu rozporných výpovědí žalobkyně týkajících se jejího azylového příběhu neuvěřil tvrzením žalobkyně ohledně pokusů o její únos. Městský soud dále konstatoval, že z informací o zemi původu vyplývá, že v případě návratu neúspěšného žadatele o mezinárodní ochranu zpět do vlasti takovému neúspěšnému žadateli nic nehrozí. Tomu nasvědčuje i současná situace na Ukrajině, kde došlo na začátku roku 2014 ke změně

politického režimu, bývalý prezident území Ukrajiny opustil, proběhly úspěšně nové prezidentské a parlamentní volby, přičemž většinu v parlamentu získaly proevropské strany a s ohledem na výsledky těchto voleb prezident Ukrajiny podepsal s EU asociační dohodu se závazkem zachovávání právních standardů stanovených EU. Dle městského soudu tedy i v případě návratu do vlasti žalobkyni nic nehrozí, neboť již před jejím odchodem z vlasti byly její problémy omezeny pouze na její bydliště a územní působnost místních policejních orgánů, které se mstily jí a jejímu manželovi za fyzické napadení příslušníka místní policie manželem žalobkyně v srpnu 2007. Žalobkyni pak za to, že si na postup policie v řízení proti jejímu manželovi stěžovala u různých státních orgánů Ukrajiny a že případ svého manžela medializovala jak v místních, tak celostátních novinách. Když pak žalobkyně se svým manželem přijela do Kyjeva, bez jakýchkoliv problémů si obstarala lístek na autobus a vycestovala do České republiky na vízum, které si předtím zajistila. Ze strany policejních ani státních orgánů nebylo vůči ní ani jejímu manželovi při odjezdu z Ukrajiny nikterak postupováno. Dle městského soudu tedy nelze i vzhledem ke změněné politické situaci na Ukrajině a podepsání asociační dohody s EU předpokládat, že by žalobkyni mohla hrozit vážná újma dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, stejně tak není naplněno ani písm. c) téhož ustanovení, neboť vnitřní ozbrojený konflikt, ke kterému na Ukrajině dochází, je omezen pouze na východní regiony, a to Luhansko a Doněcko, kdy v ostatních částech Ukrajiny státní orgány bez jakýchkoliv problémů fungují. Dle městského soudu nebyla naplněna ani podmínka § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť vycestování žalobkyně do vlasti není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Městský soud dále konstatoval, že nesdílí námitku žalobkyně, podle níž žalovaný v řízení o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany postupoval v rozporu se zákony a ostatními právními předpisy i mezinárodními smlouvami a nepřihlédl ke všemu, co během řízení vyšlo najevo. Žalovaný dle městského soudu pečlivě přihlédl ke všem skutečnostem, které žalobkyně během správního řízení uvedla, a proto nelze tvrdit, že by nezjistil v potřebném rozsahu rozhodné skutečnosti. Zároveň městský soud nesdílel námitku žalobkyně, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné z toho důvodu, že nebyl zjištěn stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť rozhodné skutečnosti, které žalovaný při posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany zvažuje, jsou skutečnosti uvedené žadatelem o mezinárodní ochranu během správního řízení. Veškeré skutečnosti, které žalobkyně během správního řízení uvedla, žalovaný vzal v úvahu a při rozhodování o její žádosti z nich vycházel.

Městský soud tedy uzavřel, že nezjistil v napadeném rozhodnutí žalovaného žádnou nezákonnost, a proto žalobu zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti předmětnému rozsudku městského soudu kasační stížnost, kterou opírala o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka v kasační stížnosti, resp. v jejím doplnění, předně uvedla, že pokládá napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nelogické. Městský soud dle stěžovatelky v rámci

nového projednání věci doslova „*otočil o 180 stupňů*“, a překvapivě žalobu zamítl, aniž by vysvětlil, z jakého důvodu takto diametrálně přehodnotil svůj postoj.

Stěžovatelka zakládala svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany na relevantním strachu z pronásledování její osoby v případě návratu do domovské země. Obava stěžovatelky vychází ze skutečnosti, že došlo k pronásledování jejího manžela, který byl policejními orgány Ukrajiny mučen a nucen k doznání se k trestné činnosti, kterou nespáchal. Stěžovatelka tvrdila, že vůči jejímu manželovi byla uměle generována trestní řízení, a s tím související postihy, přičemž rovněž došlo ke dvěma pokusům o únos samotné stěžovatelky, což dle stěžovatelky souviselo s tím, že si opakovaně stěžovala na postup státu vůči jejímu manželovi jak u místní policie, tak i státních či lidsko-právních institucí a pokoušela se předmětný případ medializovat. Stěžovatelka rovněž uváděla, že jí bylo vyhrožováno, že bude infikována smrtelným virem, a že došlo k zadržení bratra stěžovatelky pro smyšlenou trestnou činnost, kdy při následném výslechu byl primárně tázán na skutečnosti týkající se stěžovatelky a jejího manžela, tj. na skutečnosti nijak nesouvisející s předmětem úkonu. Pravosti tvrzení stěžovatelky nasvědčuje i lékařská dokumentace z období po vycestování z domovské země, v rámci níž byly konstatovány symptomy chronické posttraumatické poruchy.

Jakkoli si je stěžovatelka vědoma skutečnosti, že každá žádost o mezinárodní ochranu musí být posuzována individuálně, domnívá se, že je-li azylový příběh vícero žadatelů byť z části shodný, tak by nemělo docházet k situaci, kdy taková část azylového příběhu bude posouzena odlišně. Pokud tedy Nejvyšší správní soud ve věci manžela stěžovatelky naznačil, že jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany, tak zásadu legitimního očekávání stěžovatelky příliš neposiluje skutečnost, že městský soud nově hodnotí žádost o udělení mezinárodní ochrany, a zejména relevanci udělení doplňkové ochrany negativně. V této souvislosti je třeba uvést, že výpověď stěžovatelky je plně kompatibilní s výpovědí jejího manžela, přičemž co do hodnocení tvrzení stěžovatelky nedochází k žádným rozporům ani nejasnostem. Stěžovatelka dále uvedla, že prokázala důvodnost své obavy z perzekuce ze strany státních úřadů domovského státu a popsaná situace je dle stěžovatelky minimálně důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

Stěžovatelka dále namítala, že ačkoliv bylo městskému soudu Nejvyšším správním soudem uloženo, aby v novém rozhodnutí zohlednil aktuální zprávy o domovské zemi stěžovatelky, není zřejmé, z jakých přezkoumatelných důkazů městský soud vycházel ve svých úvahách týkajících se bezpečnosti v jednotlivých regionech, či ve svém tvrzení o fungování ukrajinských státních orgánů bez jakýchkoliv problémů. Stěžovatelka v této souvislosti upozorňovala na zprávu Amnesty International z října 2011 „*Žádné důkazy o zločinu: jak lidé platí za beztrestnost policistů na Ukrajině*“, která poukazuje na případy mučení, vydírání nebo nucení k přiznání ze strany příslušníků ukrajinské policie a na neúčinnost obrany proti takovému jednání. Stěžovatelka uvedla, že nesdílí nadšení městského soudu, který konstatoval, že po převratu došlo k obměně politické reprezentace a bezvadnému fungování státu. Již ze sdělovacích prostředků je dle stěžovatelky poměrně známo, že politická reprezentace na Ukrajině nemá bezpečnostní situaci v zemi pod kontrolou, a to nikoliv jen s ohledem na občanskou válku probíhající na východě Ukrajiny, ale i s ohledem na to, že se stabilizaci bezpečnostní situace snaží vynutit skrze „*soukromé armády*“ jakýchsi oligarchů, resp. místní mafie. Uvedený stav není dle

stěžovatelky znakem bezvadného fungování státní moci a nelze mít za to, že by se politická situace na Ukrajině jakkoliv stabilizovala.

Co se týče neudělení humanitárního azylu, respektive doplňkové ochrany, stěžovatelka namítala, že odůvodnění rozhodnutí bylo natolik kusé, že neumožňuje posoudit, zda tímto postupem nedošlo k porušení zákona.

Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a současně zrušil i rozhodnutí žalovaného, neboť v řízení před městským soudem již byly pro takový postup dány důvody ve smyslu § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.

Z vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti vyplývá, že setrvává na svém závěru o nenaplnění důvodů pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Ve vztahu k námitce proti neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že stěžovatelka neuvádí, v čem spatřuje ve svém případě nezbytné (a zcela výjimečné) důvody pro jeho udělení. Žalovaný posoudil její celkovou situaci, včetně zdravotního stavu a neshledal přitom důvody pro tento výjimečný a nenárokový postup. K aplikaci § 14 zákona o azylu se dle žalovaného dostatečně vyjádřil i městský soud ve svém rozsudku, v němž se zabýval posouzením věku, rodinných vazeb a zejména zjištěného zdravotního stavu stěžovatelky. Městský soud přitom pochybení žalovaného nezjistil a ani podaná kasační stížnost žádné konkrétní skutečnosti, ve kterých stěžovatelka spatřuje okolnosti hodné zvláštního zřetele, neuvádí.

Pokud jde o námitky týkající se doplňkové ochrany, stěžovatelka dle žalovaného ke své specifické osobní situaci neuvádí v kasační stížnosti žádné individualizované skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že jí v případě návratu do země původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Městský soud se následně ve svém rozhodnutí zabýval konkrétní situací stěžovatelky v době bezprostředně předcházející jejímu odjezdu z vlasti z pohledu případného aktivního zájmu státních orgánů o její osobu a žalovaný se s těmito závěry ztotožňuje. Ve vztahu k námitce nedostatečného posouzení aktuální situace v zemi původu žalovaný uvedl, že nepřináší žádnou konkrétní argumentaci, a proto městský soud nijak nepochybil, pokud vyšel ze všeobecně známých informací o situaci v dané zemi, a nelze tak účinně namítat nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí. Vzhledem ke shora uvedenému žalovaný navrhl kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítnout, resp. zamítnout pro nedůvodnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad

zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Stěžovatelka v tomto případě namítá taková zásadní pochybení městského soudu, zejména ve vztahu k posouzení žádosti z hlediska doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, která by mohla mít dopad do jejího hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatelka předně namítala nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu spočívající v tom, že městský soud diametrálně přehodnotil svůj postoj, aniž by vysvětlil důvody tohoto obratu. Stěžovatelka dále uvedla, že v jejích výpovědích nedochází k žádným rozporům či nejasnostem a naopak jsou plně kompatibilní rovněž s výpovědí jejího manžela.

Nejvyšší správní soud shledal uvedenou kasační námitku důvodnou.

Při posouzení věci vzal Nejvyšší správní soud za základ skutkové okolnosti, jež stěžovatelka vylíčila v průběhu správního řízení. Její příběh je zachycen především v protokolech o pohovorech, jež byly vedeny ve dnech 27. 1. 2010, 22. 3. 2011 a 1. 4. 2011. Stěžovatelka svá tvrzení dále dokládala řadou písemností, k nimž žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že „*se s těmito materiály podrobně seznámil a konstatuje, že dokládají vše, co žadatelka podrobně popsala ve svých výpovědích*“. Je tedy třeba zdůraznit, že žalovaný pravdivost či věrohodnost stěžovatelčina příběhu nijak nezpochybnil a nijak nerozporoval ani pravost stěžovatelkou předložených listin. Lze tak odkázat na rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, dostupný na www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že „*není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují*“. Pokud se tedy stěžovatelka po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany držela jedné dějové linie, její výpověď je v zásadních rysech konzistentní a navíc jsou její tvrzení podpořena listinnými důkazy, které odpovídají tvrzeným skutečnostem, pak je třeba z její výpovědi vycházet [srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, www.nssoud.cz, srov. též čl. 4 odst. 5 směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „dosavadní kvalifikační směrnice“), resp. totéž ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění), (dále jen „nová kvalifikační směrnice“), která dosavadní kvalifikační směrnici s účinností od 21. 12. 2013 nahradila].

Z ustálené judikatury zdejšího soudu taktéž vyplývá, že drobné rozpory ve výpovědích, které mohou být způsobeny také mimo jiné nepřesnostmi v překladu či časovým odstupem od popisovaných událostí, samy o sobě zpravidla neopravňují k závěru o nevěrohodnosti žadatele. Žalovaný je přitom vždy povinen žadateli umožnit, aby případné nesrovnalosti vysvětlil (viz např. rozsudky ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, www.nssoud.cz, a ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015 - 54, publ. pod č. 3279/2015 Sb. NSS).

V nyní posuzovaném případě městský soud pochybil, opřel-li svůj závěr o nedůvodnosti žaloby na nevěrohodnosti tvrzení stěžovatelky, kterou si sám dovodil po provedeném jednání dne 17. 12. 2014. K této otázce se zdejší soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 22. 12. 2011, č. j. 6 Azs 17/2011 – 190, www.nssoud.cz, dle kterého „[v] *případě, že správní orgán vycházel v rozhodnutí o mezinárodní ochraně z toho, že tvrzení žadatele jsou věrohodná, krajský soud nemůže tuto úvahu správního orgánu nahradit a teprve v řízení před krajským soudem konstatovat nevěrohodnost žadatele. Krajský soud je při přezkumné činnosti vázán žalobními body a ze závěru žalovaného o věrohodnosti žadatele (i implicitního) musí v rámci přezkumu rozhodnutí vycházet*“. V rozsudku ze dne 29. 6. 2012, č. j. 2 Azs 20/2012 - 12, www.nssoud.cz, pak zdejší soud dále upřesnil, že tento obecný závěr platí za situace, kdy krajský soud vychází jen z důkazů provedených ve správním řízení, přičemž tyto důkazy vyhodnotí odlišně od správního orgánu.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 29. 6. 2012, č. j. 2 Azs 20/2012 - 12, konkrétně konstatoval:

„*Je třeba připomenout, že správní soudnictví je vystavěno na principu tzv.* ‚plné jurisdikce‘. *Ten se do správního soudnictví promítá tím, že ačkoli rozhodující je skutkový stav, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu, soudu nic nebrání doplnit dokazování podle*

§ 77 odst. 2 s. ř. s.; ve svém rozhodnutí potom vychází ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. Nejvyšší správní soud se principem plné jurisdikce zabýval podrobně ve svém rozsudku ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, publikovaném pod č. 1275/2007 Sb. NSS, v němž konstatoval: ‚Tento požadavek lze stručně vyjádřit tak, že soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodností správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám. Tato činnost soudu je nezbytným předpokladem pro bezvadný právní přezkum napadeného rozhodnutí, neboť jen správně a úplně zjištěný skutkový stav v řízení bez procesních vad může být podkladem pro právní posouzení věci. Není však cílem soudního přezkumu ve správním soudnictví nahrazovat činnost správního orgánu. Východiskem přístupu soudu pro rozhodnutí, zda a do jaké míry případně dokazování provádět, bude posouzení důvodnosti podané žaloby z hlediska uplatněných žalobních námitek. Soudní přezkum správních rozhodnutí nelze vnímat jako „*odvolací řízení*“ v plné apelaci, proto také důkazní aktivita soudu bude vždy činností doplňkovou, nikoliv dominantní.‘

Posuzováno touto optikou je zřejmé, že krajský soud vykročil při zjišťování skutkového stavu věci a jeho hodnocení mimo rámec svých procesních limitů.

Především nelze přehlédnout, že kromě principu plné jurisdikce, podléhá řízení před správními soudy dalším důležitým pravidlům; mimo jiné jde o přísnou dispozitivnost řízení, tedy o pravomoc soudu zabývat se žalobou pouze v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Výjimku z této zásady představuje pouze § 76 odst. 2 s. ř. s. (tj. vyslovení nicotnosti rozhodnutí) a § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (tj. situace, kdy nepřezkoumatelnost rozhodnutí brání jeho přezkumu v mezích žalobních bodů – viz například usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, část VI., publikované pod. č. 1546/2008 Sb. NSS). Při přezkumu rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany lze vykročit mimo rámec žalobních bodů rovněž v případě, kdy by striktní aplikace § 75 odst. 2 s. ř. s. vedla k porušení principu zákazu non-refoulement (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75).

V dané věci ovšem otázka věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu, respektive jeho tvrzení, žalobou nastolena nabyla. Jde o logický důsledek výše již zmiňovaného faktu, že žalovaný tuto věrohodnost výslovně nerozporoval; žaloba tak polemizovala s (jinými) důvody, na nichž byl založen negativní výrok rozhodnutí žalovaného. Pokud tedy krajský soud doplnil na nařízeném jednání dokazování (proti čemuž nelze principiálně ničeho namítat), přičemž se však zaměřil na posouzení důvěryhodnosti stěžovatele (která přezkoumávaným správním rozhodnutím nebyla zpochybněna), bylo jeho povinností vyložit, proč vykročil mimo rámec žalobních bodů a jaký ze shora uvedených zákonných důvodů ho k tomu opravňoval. To však krajský soud neučinil. Jak již bylo uvedeno, kromě obecných důvodů prolamujících dispoziční zásadu [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., § 76 odst. 2 s. ř. s.] by v úvahu připadaly pouze případy, aktivující princip non-refoulement, ve smyslu čl. 33 Ženevské úmluvy či čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 -

84, body 22 – 23, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS); to však u této konkrétní dílčí otázky bylo pojmově vyloučeno, neboť žalovaný ji implicite vyřešil ve prospěch stěžovatele.“

Obdobně tomu bylo i v nyní posuzovaném případě, neboť v řízení před správním orgánem nebyla věrohodnost stěžovatelky jakkoli zpochybňována a ani v řízení před městským soudem žalovaný nepoukazoval na existenci rozporů či nesrovnalostí v tvrzeních stěžovatelky, která skutečně odpovídají rovněž výpovědi jejího manžela, jež je i Nejvyššímu správnímu soudu známa z jeho úřední činnosti (viz zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012 – 68, publikovaný pod č. 2918/2013 Sb. NSS). Dle protokolu z jednání ze dne 17. 12. 2014 (č. l. 117 spisu městského soudu) přitom městský soud ani neprovedl nové důkazy, z nichž by nevěrohodnost vyšla najevo, nýbrž pouze provedl „*důkaz správním spisem*“, ke kterému žádný z účastníků neměl připomínek. Městský soud tak fakticky vycházel ze zjištění, které vzal za podklad svého rozhodování žalovaný, přičemž tato zjištění odlišně vyhodnotil. Z protokolu z jednání přitom nevyplývá, že by strany činily obsah správního spisu jakkoli sporným a městský soud se stěžovatelky na existenci domnělých rozporů či nejasností v jejích tvrzeních nijak nedotazoval. Stěžovatelce tak nebyla dána možnost, aby případné rozpory odpovídajícím způsobem vysvětlila.

Nejvyšší správní soud proto shledal v důsledku tohoto pochybení rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným pro vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Již toto pochybení by tedy bylo důvodem pro zrušení kasační stížností napadeného rozsudku městského soudu.

Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že výše uvedené závěry se vztahují k právní úpravě a judikatuře týkající se soudního přezkumu věcí mezinárodní ochrany před tím, než se pro ČR stal závazným čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění), (dále jen „nová procedurální směrnice“), podle něhož „[č]*lenské státy (...) zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a* ex nunc *posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*“. K tomuto, pro další vývoj azylového soudnictví v ČR jistě zásadnímu ustanovení Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nepřihlížel, neboť lhůta pro jeho transpozici uplynula až dne 20. 7. 2015 (čl. 51 odst. 1 nové procedurální směrnice), tedy po rozhodování městského soudu v této věci, a navíc, vzhledem k tomu, že toto ustanovení nebylo dosud, i přes uplynutí uvedené lhůty, zákonodárcem provedeno do vnitrostátního právního řádu, bude sice třeba, aby se správní soudy při rozhodování jednotlivých věcí mezinárodní ochrany zabývaly naplněním podmínek pro uplatnění jeho přímého účinku, jak byly definovány ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie vztahující se k přímému účinku směrnic, ovšem musí přihlížet i k přechodnému ustanovení dle čl. 52 nové procedurální směrnice, které stanoví členským státům jednoznačnou povinnost použít právní úpravu souladnou s daným ustanovením až u žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015, a zároveň i k tomu, že přímý účinek konkrétního ustanovení směrnice lze dle zmiňované judikatury Soudního dvora uplatnit vždy pouze ve prospěch jednotlivce a tedy i žadatele o mezinárodní ochranu, a nikoliv v jeho neprospěch, jak by tomu bylo v nyní posuzované věci.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami spočívajícími v nedostatečném zdůvodnění rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany.

Pokud jde o první z uvedených námitek, je třeba připomenout, že na udělení humanitárního azylu není podle ustálené judikatury správních soudů právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, oba dostupné na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, www.nssoud.cz).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Azs 15/2011 – 77, dostupné na www.nssoud.cz).

V daném případě založila stěžovatelka svoji žádost zejména na svém špatném psychickém stavu, který vyústil v rozvoj somatické poruchy (celiakie). Z rozhodnutí žalovaného přitom vyplývá, že se při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu zabýval sociální, ekonomickou a rodinnou situací stěžovatelky a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu, ke kterému také přiložila lékařské zprávy. Osobní ani zdravotní situaci přitom neshledal natolik mimořádnou a hodnou zvláštního zřetele, aby odůvodňovala udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Městský soud následně při přezkumu rozhodnutí žalovaného po stručném shrnutí lékařských zpráv poznamenal, že se v případě stěžovatelky nejedná o tak závažné zdravotní postižení, které by si vyžádalo speciální léčbu nedostupnou v její vlasti. Takovým důvodem dle městského soudu není ani existence rodinných vazeb na území České republiky. Žalovaný tedy dle městského soudu nikterak nepochybil, pokud stěžovatelce humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu neudělil.

Z uvedeného vyplývá, že jak žalovaný, tak městský soud se otázkou humanitárního azylu zabývali, přičemž Nejvyšší správní soud v jejich postupu neshledal pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonnost neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Uvedená kasační námitka tedy není důvodná.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval posouzením téže námitky z hlediska § 14a zákona o azylu, který upravuje podmínky udělení doplňkové ochrany.

K udělení doplňkové ochrany je třeba kumulativně splnit veškeré podmínky stanovené v zákoně o azylu, resp. v kvalifikační směrnici. Žadatel (1) nesmí splňovat podmínky pro udělení azylu, (2) musí se nacházet mimo zemi svého původu, (3) musí mít důvodné obavy, že mu v zemi původu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (4) vážné újmy, (5) nemůže využít nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, www.nssoud.cz).

Žalovaný se při posouzení žádosti soustředil výlučně na třetí a čtvrtou podmínku, tj. na otázku, zda stěžovatelce hrozí v případě návratu na Ukrajinu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Zaměřil se především na formu vážné újmy uvedenou v písm. b) citovaného ustanovení, tj. mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, a poté, co dospěl k závěru, že uvedené podmínky nejsou splněny, tedy že stěžovatelce vážná újma nehrozí, konstatoval, že důvody pro udělení doplňkové ochrany nebyly splněny. S tímto závěrem se ztotožnil i městský soud.

Podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se za vážnou újmu považuje mj. mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. Stěžovatelka v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v následném pohovoru popisovala nátlak, výhružky a pokusy o únos ze strany příslušníků policie, kteří se podíleli na případu jejího manžela, případně ze strany dalších jimi pověřených osob. Popsala také obavy o život svůj a svého manžela, pokud by se vrátili zpět na Ukrajinu. Věrohodnost těchto tvrzení žalovaný dosud nezpochybnil. Nelze tedy *apriori* vyloučit, jak to učinili žalovaný a následně i městský soud, že by stěžovatelka mohla být v případě návratu do země původu vystavena skutečnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Nemůže být vyloučeno ani riziko nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) téhož zákona, neboť je nutné jej v souladu s čl. 15 písm. a) dosavadní i nové kvalifikační směrnice, jehož přesné znění je třeba dovodit na základě porovnání více jazykových verzí těchto směrnic, vykládat tak, že za vážnou újmu se považuje „*trest smrti nebo poprava*“. Pojem „*poprava*“ má přitom širší význam než „*vykonání trestu smrti*“, neboť k popravě může dojít bez toho, aby byl s žadatelem veden jakýkoliv soudní proces a bez jakéhokoliv formálního uložení trestu smrti, a popravu mohou rovněž uskutečnit i nestátní původci vážné újmy (viz citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74).

Ze skutečností, které stěžovatelka uvedla během správního řízení, vyplývá, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu byl mj. její strach z pronásledování (resp. obava z vážné újmy) ze strany příslušníků policie, kteří se podíleli na případu jejího manžela. Skutečnosti, o které stěžovatelka opírá svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany, tak úzce souvisí též s důvody, jež ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl její manžel. Je proto třeba připomenout, že ve věci žádosti manžela stěžovatelky o mezinárodní ochranu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012 – 68, publikovaným pod č. 2918/2013 Sb. NSS, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, č. j. 4 Az 17/2011 – 54, včetně rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-10/LE-18-PA03-2010, o neudělení mezinárodní ochrany

manželu stěžovatelky podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

I přes uvedenou podobnost obou případů však podle ustálené judikatury žadatel o mezinárodní ochranu nemůže bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jeho manželem (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 – 63, ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 – 80, ze dne 22. 3. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 – 89, ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 - 67, či usnesení ze dne 21. 5. 2009, č. j. 5 Azs 19/2009 - 91, vše www.nssoud.cz), neboť § 12, příp. § 14a zákona o azylu se vztahuje vždy k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně, přičemž každý z rodinných příslušníků může tvrdit, a také i případně mít jiné důvody pro udělení mezinárodní ochrany. I v daném případě je proto třeba zkoumat individuálně, zda zmiňované skutečnosti, o něž stěžovatelka opírá svou žádost o mezinárodní ochranu, naplňují podmínky pro udělení některé z jejích forem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2012, č. j. 5 Azs 1/2012 – 47, www.nssoud.cz).

Současně by však při posuzování týchž skutečností a hodnocení totožných důkazů nemělo docházet ke zcela nedůvodným rozporům. Nejvyšší správní soud tedy nemůže přehlížet, že se žalovaný při posuzování žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu dopustil v zásadě týchž pochybení, pro které bylo zdejším soudem zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 12. 9. 2011, č. j. OAM-10/LE-18-PA03-2010, ve věci manžela stěžovatelky.

I v rozhodnutí o žádosti stěžovatelky žalovaný vychází z nesprávných či zavádějících úvah a závěrů, které následně převzal do svého rozsudku rovněž městský soud. Žalovaný zejména značně zlehčoval situaci stěžovatelky a jejího manžela a okolnosti jejich odjezdu ze země původu, kdy uváděl, že trestní řízení ve věci manžela stěžovatelky byla ukončena, policisté potrestáni a obvinění stažena. Stěžovatelka se svým manželem se již domohla jistých zadostiučinění a dle žalovaného nelze mít za to, že by soudy postupovaly v neprospěch jejího manžela. Smírné řešení ve věci jeho věznění bylo dáno dohodou mezi ním a odpovědnými orgány a dle žalovaného nelze předpokládat, že by v této věci bylo reálně možno očekávat jeho revizi.

Uvedené závěry dle Nejvyššího správního soudu přinejmenším hrubě zkreslují zjištění vyplývající ze správního spisu. Předně totiž nelze hovořit o smírném vyřešení věci, pakliže manžel stěžovatelky přistoupil na dohodu proto, aby nebylo prodlužováno jeho nezákonné věznění (a případně i mučení) a aby mohl být se svou ženou, které bylo opakovaně vyhrožováno. Oporu ve spise nemá ani závěr o potrestání dotyčných policistů, z nichž někteří byli naopak dle tvrzení stěžovatelky povýšeni, což dokládala mj. přiloženým článkem „*Vítejte na správě pro boj s organizovanou zločinností*“ publikovaným v novinách Antenna dne 17. 6. 2009.

Ještě závažnějšího pochybení se žalovaný dopustil tím, že se následně nevypořádal s důvody, v nichž stěžovatelka spatřovala skutečné nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu. Právě posouzení této otázky je však z hlediska doplňkové ochrany podle

§ 14a zákona o azylu určující. Je proto třeba zkoumat, zda vzhledem ke všem stěžovatelkou uvedeným a zjištěným skutečnostem, které žalovaný dosud nezpochybnil, existuje „skutečné nebezpečí“, resp. „reálná hrozba“, že stěžovatelka utrpí vážnou újmu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, www.nssoud.cz). Vzhledem k obsahu konstantní výpovědi stěžovatelky, dle níž pro své aktivity na obranu svého manžela čelila nátlaku, výhrůžkám a pokusům o únos ze strany představitelů ukrajinských bezpečnostních složek či jimi pověřených osob, bylo namístě zkoumat především to, zda existuje reálné nebezpečí, že by i v budoucnu mohla být stěžovatelka ze strany těchto osob vystavena jednání, jehož se obává a které by dosáhlo intenzity vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu (tj. nejen trestu smrti v úzkém slova smyslu, ale případně i jiné formy zbavení života) nebo intenzity vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (tj. mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání).

V tomto ohledu Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatelka opakovaně vyjadřovala obavu z dalšího útoku či protiprávního jednání osob, které se podílely na vykonstruovaném trestním stíhání a na mučení jejího manžela. V této souvislosti uváděla, že po propuštění manžela z výkonu trestu odnětí svobody byl jejich dům nadále sledován, a to i poté, co byl dohled nad jejím manželem zrušen. Svůj byt opustili v noci, přičemž stěžovatelka odešla v přestrojení za svou matku a manžela stěžovatelky vynesl do auta její otec ve velké tašce. I po jejich odjezdu opakovaně navštěvovali rodiče stěžovatelky „*okrskáři*“, kteří se dožadovali kontaktu na stěžovatelku a jejího manžela. Nezletilý bratr stěžovatelky byl zadržen pro údajné podezření z krádeže zlatého řetízku, přičemž při výslechu byl dotazován především na stěžovatelku a jejího manžela. Stěžovatelka dále ve shodě s výpovědí svého manžela uvedla, že bylo vyhrožováno násilím i jejich advokátovi, který poté, co zbili jeho syna a zapálili jeho auto, s nimi následně ukončil spolupráci.

Předchozí mučení a protiprávní zacházení s manželem stěžovatelky a následná aktivita stěžovatelky samotné během policejního vyšetřování tak může představovat důvod pro další útoky na stěžovatelku a jejího manžela, a to zejména tehdy, pokud se budou nadále domáhat řádného vyšetření případu a potrestání viníků. Zároveň ovšem nelze požadovat, aby stěžovatelka se svým manželem od této své zcela legitimní snahy související s uplatňováním svých základních práv upustili a tím se vyhnuli nebezpečí vážné újmy (srov. *per analogiam* rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 5. 9. 2012 ve spojených věcech *Y a Z*, C-71/11 a C-99/11, ECLI:EU:C:2012:518, body 73 až 80 a rozsudek Soudního dvora ze dne 7. 11. 2013 ve spojených věcech *X, Y a Z*, C-199/12 až C-201/12, ECLI:EU:C:2013:720, body 65 až 76). I uvedená skutečnost tak může do určité míry zvýšit pravděpodobnost, že by se stěžovatelku a jejího manžela osoby, které se podílely na mučení a nezákonném trestním stíhání manžela, mohly pokusit nezákonnými prostředky zastrašit či dokonce zavraždit, jak opakovaně uváděla stěžovatelka. Tyto osoby totiž mohou mít zjevný zájem na tom, aby k prošetření daných záležitostí již nedošlo. Vzhledem k přímé návaznosti této hrozby špatného zacházení či dokonce usmrcení stěžovatelky a jejího manžela na mučení a nezákonné trestní stíhání manžela v minulosti, jehož se tyto osoby dopustily jakožto veřejní činitelé při výkonu veřejné moci, byť za zjevného překročení, resp. zneužití svých pravomocí, by bylo jen stěží možné pokládat tyto osoby do budoucna výlučně za nestátní původce vážné újmy, jak uváděl žalovaný ve svém rozhodnutí, zvláště pak za situace, kdy tyto osoby, podle dosud dostupných

informací, setrvaly ve veřejných funkcích v rámci ozbrojených složek Ukrajiny, a ke sledování, zastrašování či dalším útokům proti stěžovatelce a jejímu manželovi používají, dle tvrzení stěžovatelky, prostředků a možností, kterém jim tyto veřejné funkce skýtají.

Vzhledem k tomu, že žalovaný nevyvrátil pravdivost stěžovatelčiných tvrzení, a to ať již zcela nepochybně zjištěním přesných okolností vážících se k tvrzením stěžovatelky či alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku žalovaného, ale zároveň sám vycházel z ničím nepodložených skutkových závěrů, které jsou s výpovědí stěžovatelky i s předloženými listinným důkazy v rozporu, a přitom se se skutkovými okolnostmi rozhodujícími z hlediska udělení doplňkové ochrany nevypořádal., bylo řízení před správním orgánem stiženo vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a pro tuto vadu řízení mělo být rozhodnutí žalovaného zrušeno již v řízení před městským soudem, neboť již v žalobě stěžovatelka důvodně namítala, že žalovaný v rozporu s § 50 odst. 4 správního řádu nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, a v důsledku toho nesprávně posoudil žádost o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelka ve své žalobě rovněž upozorňovala na chybné závěry žalovaného a namítala, že konstatování žalovaného, dle něhož není důvod se domnívat, že by stěžovatelka v případě návratu do země původu mohla být vystavena mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, není ničím podloženo.

Nejvyšší správní soud má na rozdíl od žalovaného i městského soudu, s ohledem na výše popsaný dosavadní obsah spisového materiálu, za to, že v případě stěžovatelky jsou dány důvodné obavy, že pokud by byla vrácena do země původu, mohlo by jí hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu. Nebude-li tedy věrohodnost tvrzení stěžovatelky spolehlivě vyvrácena či zpochybněna nebo nedojde-li na základě nových důkazů, včetně nových informací o zemi původu, k zásadnímu přehodnocení dosud zjištěného skutkového stavu, je třeba vycházet z toho, že stěžovatelka výše citovanou třetí a čtvrtou podmínku pro udělení doplňkové ochrany, tedy důvodnou obavu z hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy, splňuje.

Za dané situace by již bylo nadbytečné, aby se Nejvyšší správní soud zabýval stížními námitkami zpochybňujícími závěry městského soudu ohledně politických změn na Ukrajině, k nimž došlo po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, neboť případný vliv těchto nových skutečností na dosavadní závěry ohledně skutečného nebezpečí vážné újmy či případně důvodnosti strachu stěžovatelky z pronásledování bude muset v každém případě ke dni svého rozhodování, na základě aktuálních a důvěryhodných informací o zemi původu, podrobně zhodnotit žalovaný. V této souvislosti Nejvyšší správní soud pouze v obecné rovině poznamenává, že na základě obecně známých skutečností o současné situaci na Ukrajině sdílí jistou skepsi stěžovatelky, že by jinak jistě nezpochybnitelná demokratizace poměrů na centrální úrovni spojená rovněž s proevropským směřováním nové ukrajinské vlády a prezidenta (provázená ovšem zřetelným zhoršením bezpečnostní situace na Ukrajině, byť převážně v jiných regionech, než je ten, z něhož pocházejí stěžovatelka a její manžel) měla okamžitý efekt rovněž na úrovni lokální a byla tedy zárukou toho, aby se otřesné případy zneužití pravomoci veřejných činitelů, k jakému došlo také v případu stěžovatelky a jejího manžela, nemohly již do budoucna opakovat.

Obdobné závěry platí i ohledně případných závěrů o možnosti vnitrostátní ochrany, tedy vnitřního přesídlení stěžovatelky v rámci Ukrajiny. Náznaky takové argumentace se v rozhodnutí žalovaného či městského soudu sice vyskytly, pokud by však měl být závěr o nedůvodnosti žádosti stěžovatelky postaven právě na možnosti vnitřní ochrany, musel by být s ohledem na § 2 odst. 7 zákona o azylu, v aktuálním znění, resp. čl. 8 nové kvalifikační směrnice mnohem podrobněji odůvodněn na základě přesných a aktuálních informací o zemi původu z hlediska toho, zda by skutečně takové vnitřní přesídlení umožnilo stěžovatelce uniknout reálnému nebezpečí vážné újmy či případné hrozbě pronásledování ze strany výše zmiňovaných osob či zda by před takovým nebezpečím či hrozbou získala v jiné části země dostatečnou ochranu, a zároveň, zda lze důvodně předpokládat, že by se stěžovatelka (přirozeně společně se svým manželem) mohla v jiné části země, ať již po stránce právní, ekonomické či osobní, usadit.

IV. Závěr a náklady řízení

Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným a již v žalobě důvodně namítaným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud tedy v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že neruší rozhodnutí žalovaného jen v části týkající se doplňkové ochrany, neboť na rozdíl od rozsudku městského soudu ze dne 18. 12. 2013, č. j. 2 Az 15/2011 – 76, následně zrušeného rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2014, č. j. 7 Azs 16/2014 - 27, nezaložil své nynější rozhodnutí na závěru o nedůvodnosti žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu v části týkající se možného udělení azylu. Stěžovatelka totiž sice v kasační stížnosti uváděla, že jí v zemi původu hrozí pronásledování a že jí měl být z tohoto důvodu udělen azyl, neuplatnila však v kasační stížnosti žádnou konkrétní argumentaci, jež by zpochybnila závěr žalovaného, potažmo městského soudu o tom, že v její věci není dána nezbytná podmínka pro udělení azylu v podobě kauzální souvislosti (nexu) mezi pronásledováním a jeho důvody taxativně vymezenými v § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se tedy touto otázkou, vzhledem ke své vázanosti stížními důvody (§ 109 odst. 4 s. ř. s.) nemohl v nyní posuzované věci zabývat a tudíž ani hodnotit důvodnost žádosti stěžovatelky z hlediska možného udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Kromě toho Nejvyšší správní soud opětovně zdůrazňuje, že správní orgán vždy posuzuje možné důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tedy nemůže vyloučit, že se objeví nové důkazy, které stěžovatelka nemohla uplatnit dříve, resp. že po odchodu stěžovatelky ze země původu a po prvním rozhodnutí žalovaného o její žádosti nastala či nastane taková změna poměrů v zemi původu či jiných rozhodných skutečností, která by mohla nově zakládat důvodnost její žádosti i v části, jež

se týká azylu (pro tzv. mezinárodní ochranu *sur place* srov. čl. 5 nové kvalifikační směrnice).

V dalším řízení tedy bude na žalovaném, aby znovu posoudil žádost stěžovatelky a v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je žalovaný v dalším řízení vázán [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.], přihlédl ke všem skutečnostem, které byly či budou v průběhu správního řízení zjištěny, a to jak z výpovědí stěžovatelky a jí předložených listin, tak i z důvěryhodných, přesných a aktuálních zpráv o situaci na Ukrajině. Pokud žalovaný opětovně neshledá důvody pro udělení azylu a zároveň nevyvrátí pravdivost stěžovatelčiných tvrzení, že jí v případě návratu na Ukrajinu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy, bude se muset zabývat mj. tím, zda jsou splněny i ostatní zákonem stanovené podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatelka měla ve věci plný úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. V řízení před městským soudem byla stěžovatelka nejprve zastupována na základě plné moci Mgr. K. H., zaměstnankyní Sdružení pro integraci a migraci, za takové zastoupení ovšem podle soudního řádu správního odměna zástupci nenáleží. V průběhu řízení o žalobě nicméně zastoupení stěžovatelky převzal a v dalších řízeních již stěžovatelku nadále zastupoval advokát Mgr. Marek Čechovský. Stěžovatelce tedy náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka výslovně nevyčíslila náklady spojené s uvedeným zastoupením ve všech předchozích řízeních jak před městským soudem, tak před Nejvyšším správním soudem, rozhodl o nich zdejší soud na základě skutečností zřejmých ze spisu. Tyto náklady v prvé řadě spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 2 x 2 100 Kč za dva úkony právní služby, tj. převzetí a přípravu zastoupení v řízení před soudy a replika k vyjádření žalovaného ze dne 29. 12. 2011 [§ 7 bod 5., § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2012] a dále sem náleží též odměna advokáta za zastupování ve výši 3 x 3 100 Kč za tři úkony právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 24. 2. 2014, účast na jednání městského soudu dne 17. 12. 2014 a podání kasační stížnosti ze dne 2. 2. 2015, vč. jejího doplnění ze dne 5. 3. 2015 [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) a g), advokátního tarifu, v účinném znění]. Dále soud zahrnul mezi náklady řízení paušální náhradu hotových výdajů advokáta ve výši 5 x 300 Kč za pět úkonů právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a náhradu za daň z přidané hodnoty (21 %) ve výši 3 150 Kč. Celkem tedy přiznal Nejvyšší správní soud stěžovatelce na náhradě nákladů řízení částku 18 150 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. ledna 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu